

Κατευθυντήριες γραμμές

Κατευθυντήριες γραμμές 2/2020 σχετικά με το άρθρο 46 παράγραφος 2 στοιχείο α) και το άρθρο 46 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού 2016/679 για τις διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ δημόσιων αρχών και φορέων του ΕΟΧ και δημόσιων αρχών και φορέων εκτός ΕΟΧ

Έκδοση 2.0

Εγκρίθηκε στις 15 Δεκεμβρίου 2020

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Ιστορικό εκδόσεων

Έκδοση 2.0	15 Δεκεμβρίου 2020	Έγκριση των κατευθυντήριων γραμμών μετά από δημόσια διαβούλευση
Έκδοση 1.0	18 Φεβρουαρίου 2020	Έγκριση των κατευθυντήριων γραμμών για δημόσια διαβούλευση

Πίνακας περιεχομένων

1	Γενικά.....	6
1.1	Σκοπός.....	6
1.2	Γενικοί κανόνες που εφαρμόζονται στις διεθνείς διαβιβάσεις	7
1.3	Ορισμός δημόσιας αρχής ή δημόσιου φορέα.....	8
2	Γενικές συστάσεις για τις κατάλληλες εγγυήσεις βάσει του άρθρου 46 παράγραφος 2 στοιχείο α) και του άρθρου 46 παράγραφος 3 στοιχείο β) του ΓΚΠΔ.....	8
2.1	Σκοπός και πεδίο εφαρμογής.....	9
2.2	Ορισμοί	9
2.3	Αρχές προστασίας δεδομένων	9
2.3.1	Αρχή του περιορισμού του σκοπού	10
2.3.2	Αρχές της ακρίβειας και της ελαχιστοποίησης των δεδομένων.....	10
2.3.3	Αρχή του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης	10
2.3.4	Ασφάλεια και εμπιστευτικότητα των δεδομένων	11
2.4	Δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων	11
2.4.1	Δικαίωμα στη διαφάνεια	12
2.4.2	Δικαιώματα πρόσβασης, διόρθωσης, διαγραφής, περιορισμού της επεξεργασίας και εναντίωσης	12
2.4.3	Αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων	13
2.4.4	Δικαίωμα προσφυγής.....	14
2.4.5	Περιορισμοί των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων	14
2.5	Περιορισμοί των περαιτέρω διαβιβάσεων και της κοινοχρησίας δεδομένων (συμπεριλαμβανομένης της κοινολόγησης και της πρόσβασης κρατικών αρχών)	14
2.6	Ευαίσθητα δεδομένα.....	16
2.7	Μηχανισμοί προσφυγής.....	16
2.8	Μηχανισμοί εποπτείας.....	19
2.9	Ρήτρα καταγγελίας	20
3	Ειδικές πληροφορίες σχετικά με το άρθρο 46 του ΓΚΠΔ.....	22
3.1	Ειδικές πληροφορίες σχετικά με τα νομικά δεσμευτικά και εκτελεστά μέσα — Άρθρο 46 παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΓΚΠΔ	22
3.2	Ειδικές πληροφορίες σχετικά με τις διοικητικές ρυθμίσεις — Άρθρο 46 παράγραφος 3 στοιχείο β) του ΓΚΠΔ.....	22
4	Διαδικαστικά ζητήματα	25

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων

Έχοντας υπόψη το άρθρο 70 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (στο εξής: ΓΚΠΔ),

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία για τον ΕΟΧ, και ιδίως το παράρτημα XI και το πρωτόκολλο 37 αυτής, όπως τροποποιήθηκαν με την απόφαση αριθ. 154/2018 της Μεικτής Επιτροπής του ΕΟΧ της 6ης Ιουλίου 2018¹,

Έχοντας υπόψη τα άρθρα 12 και 22 του εσωτερικού κανονισμού του,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

¹ Οι αναφορές στα «κράτη μέλη» στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει να νοούνται ως αναφορές στα «κράτη μέλη του ΕΟΧ».

1 ΓΕΝΙΚΑ

1.1 Σκοπός

1. Σκοπός του παρόντος εγγράφου είναι να παράσχει καθοδήγηση σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 46 παράγραφος 2 στοιχείο α) και του άρθρου 46 παράγραφος 3 στοιχείο β) του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ) όσον αφορά τις διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιες αρχές ή φορείς του ΕΟΧ (στο εξής: δημόσιοι φορείς) σε δημόσιους φορείς τρίτων χωρών ή σε διεθνείς οργανισμούς, στον βαθμό που αυτές δεν καλύπτονται από διαπίστωση επάρκειας εγκεκριμένη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή². Οι δημόσιοι φορείς μπορούν να επιλέξουν να χρησιμοποιήσουν αυτούς τους μηχανισμούς, τους οποίους ο ΓΚΠΔ θεωρεί καταλληλότερους για την κατάστασή τους, αλλά είναι επίσης ελεύθεροι να αξιοποιήσουν άλλα σχετικά εργαλεία τα οποία προβλέπουν κατάλληλες εγγυήσεις σύμφωνα με το άρθρο 46 του ΓΚΠΔ.
2. Σκοπός των κατευθυντήριων γραμμών είναι να παράσχουν μια ένδειξη σχετικά με τις προσδοκίες του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) σχετικά με τις εγγυήσεις που απαιτείται να θεσπιστούν μέσω ενός νομικά δεσμευτικού και εκτελεστού μέσου μεταξύ δημόσιων φορέων σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΓΚΠΔ ή, με την επιφύλαξη της άδειας από την αρμόδια εποπτική αρχή (ΕΑ), μέσω διατάξεων προς συμπερίληψη σε διοικητικές ρυθμίσεις μεταξύ δημόσιων φορέων σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 3 στοιχείο β) του ΓΚΠΔ³. Το ΕΣΠΔ συνιστά θερμά στα μέρη να χρησιμοποιούν τις κατευθυντήριες γραμμές ως σημείο αναφοράς σε πρώιμο στάδιο όταν σχεδιάζουν τη σύναψη ή την τροποποίηση τέτοιου είδους μέσων ή ρυθμίσεων⁴.
3. Οι κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να διαβάζονται σε συνδυασμό με άλλες προηγούμενες εργασίες του ΕΣΠΔ (συμπεριλαμβανομένων των εγκεκριμένων από το ΕΣΠΔ εγγράφων της προκατόχου του, της Ομάδας εργασίας του άρθρου 29⁵ σχετικά με τα κεντρικά ζητήματα εδαφικού πεδίου εφαρμογής και τις διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες⁶). Οι κατευθυντήριες γραμμές θα επανεξετάζονται και, εάν κρίνεται αναγκαίο, θα επικαιροποιούνται, με βάση την πρακτική πείρα που αποκομίζεται από την εφαρμογή του ΓΚΠΔ.
4. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές καλύπτουν τις διεθνείς διαβιβάσεις δεδομένων μεταξύ δημόσιων φορέων οι οποίες πραγματοποιούνται για διάφορους σκοπούς διοικητικής συνεργασίας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ. Κατά συνέπεια, και σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ, δεν καλύπτουν τις διαβιβάσεις στον τομέα της δημόσιας ασφάλειας, της άμυνας ή της ασφάλειας του κράτους. Επιπλέον, δεν άπτονται της επεξεργασίας και των διαβιβάσεων δεδομένων από τις αρμόδιες αρχές για σκοπούς επιβολής του ποινικού δικαίου, δεδομένου ότι αυτές

² Για παράδειγμα, οι ιαπωνικοί δημόσιοι φορείς, οι οποίοι δεν καλύπτονται από την απόφαση επάρκειας για την Ιαπωνία, καθώς αυτή καλύπτει μόνον οργανισμούς του ιδιωτικού τομέα.

³ Στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές χρησιμοποιείται ο όρος «διεθνείς συμφωνίες» για την αναφορά σε νομικά δεσμευτικά και εκτελεστά μέσα σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΓΚΠΔ και σε διοικητικές ρυθμίσεις σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 3 στοιχείο β) του ΓΚΠΔ.

⁴ Το άρθρο 96 του ΓΚΠΔ ορίζει ότι οι συμφωνίες οι οποίες συνήφθησαν πριν από τις 24 Μαΐου 2016 εξακολουθούν να ισχύουν μέχρις ότου τροποποιηθούν, αντικατασταθούν ή ανακληθούν.

⁵ Η ομάδα εργασίας των αρχών προστασίας δεδομένων της ΕΕ η οποία συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 29 της οδηγίας 95/46/ΕΚ για την προστασία των δεδομένων.

⁶ Βλ. ομάδα εργασίας του άρθρου 29, Σημεία αναφοράς για την επάρκεια (WP254 αναθ. 01, που εγκρίθηκε από το ΕΣΠΔ στις 25 Μαΐου 2018)· ΕΣΠΔ, Κατευθυντήριες γραμμές 2/2018 αναφορικά με τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 49 του κανονισμού 2016/679· και ΕΣΠΔ, Κατευθυντήριες γραμμές 3/2018 σχετικά με το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ (άρθρο 3).

διέπονται από χωριστή ειδική πράξη, την οδηγία για την επιβολή του νόμου⁷. Τέλος, οι κατευθυντήριες γραμμές επικεντρώνονται μόνο στις διαβιβάσεις μεταξύ δημόσιων φορέων και δεν καλύπτουν διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιο φορέα σε ιδιωτική οντότητα ή από ιδιωτική οντότητα σε δημόσιο φορέα.

1.2 Γενικοί κανόνες που εφαρμόζονται στις διεθνείς διαβιβάσεις

5. Σύμφωνα με το άρθρο 44 του ΓΚΠΔ, ο εξαγωγέας δεδομένων που διαβιβάζει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς πρέπει, πέραν της συμμόρφωσής του με το κεφάλαιο V του ΓΚΠΔ, να πληροί επίσης τις προϋποθέσεις των λοιπών διατάξεων του ΓΚΠΔ. Ειδικότερα, κάθε δραστηριότητα επεξεργασίας πρέπει να συμμορφώνεται με τις αρχές προστασίας δεδομένων του άρθρου 5 του ΓΚΠΔ, να είναι σύμφωνη σύμφωνα με το άρθρο 6 του ΓΚΠΔ και να συμμορφώνεται με το άρθρο 9 του ΓΚΠΔ σε περίπτωση ειδικών κατηγοριών δεδομένων. Ως εκ τούτου, πρέπει να εφαρμόζεται έλεγχος δύο σταδίων: πρώτον, πρέπει να ισχύει νομική βάση για την επεξεργασία των δεδομένων αυτή καθαυτή, σε συνδυασμό με όλες τις σχετικές διατάξεις του ΓΚΠΔ και σε δεύτερο στάδιο, πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις του κεφαλαίου V του ΓΚΠΔ.
6. Το άρθρο 46 του ΓΚΠΔ ορίζει ότι *«ελλείπει απόφασης δυνάμει του άρθρου 45 παράγραφος 3, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία μπορεί να διαβιβάσει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό μόνο εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο εκτελών την επεξεργασία έχει παράσχει κατάλληλες εγγυήσεις και υπό την προϋπόθεση ότι υφίστανται εκτελεστά δικαιώματα και αποτελεσματικά ένδικα μέσα για τα υποκείμενα των δεδομένων»*. Οι κατάλληλες αυτές εγγυήσεις μπορούν να προβλέπονται μέσω νομικά δεσμευτικού και εκτελεστού μέσου μεταξύ δημόσιων φορέων [άρθρο 46 παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΓΚΠΔ] ή, με την επιφύλαξη της άδειας από την αρμόδια εποπτική αρχή (ΕΑ), μέσω διατάξεων προς συμπερίληψη σε διοικητικές ρυθμίσεις μεταξύ δημόσιων φορέων οι οποίες περιλαμβάνουν εκτελεστά και ουσιαστικά δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων [άρθρο 46 παράγραφος 3 στοιχείο β) του ΓΚΠΔ]. Όπως διευκρινίζεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), οι κατάλληλες αυτές εγγυήσεις πρέπει να είναι ικανές να εξασφαλίσουν ότι τα άτομα των οποίων τα προσωπικά δεδομένα διαβιβάζονται απολαμβάνουν ενός επιπέδου προστασίας ουσιαστικά ισοδύναμου με εκείνο το οποίο διασφαλίζεται εντός του ΕΟΧ⁸.
7. Εκτός από την εν λόγω λύση και ελλείψει αυτής, το άρθρο 49 του ΓΚΠΔ προσφέρει επίσης τη δυνατότητα, σε περιορισμένο αριθμό ειδικών καταστάσεων, να πραγματοποιούνται διεθνείς διαβιβάσεις δεδομένων όταν δεν υφίσταται διαπίστωση επάρκειας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή⁹. Ειδικότερα, μία εξαίρεση καλύπτει τις διαβιβάσεις που είναι απαραίτητες για σημαντικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος που αναγνωρίζονται στο δίκαιο της Ένωσης ή στο δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εξυπηρετούν το πνεύμα αμοιβαιότητας της διεθνούς συνεργασίας¹⁰. Ωστόσο, όπως εξηγείται σε προηγούμενες κατευθυντήριες γραμμές που έχει εκδώσει το ΕΣΠΔ, οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 49

⁷ Οδηγία (ΕΕ) 2016/680, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.

⁸ Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπόθεση C-311/18, Data Protection Commissioner κατά Facebook Ireland και Maximilian Schrems («Schrems II»), σκέψη 96.

⁹ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το άρθρο 49 και την αλληλεπίδρασή του με το άρθρο 46 εν γένει, βλ. ΕΣΠΔ, Κατευθυντήριες γραμμές 2/2018 αναφορικά με τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 49 του κανονισμού 2016/679.

¹⁰ Βλ. ΕΣΠΔ, Κατευθυντήριες γραμμές 2/2018 αναφορικά με τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 49 του κανονισμού 2016/679, σελίδα 13.

του ΓΚΠΔ πρέπει να ερμηνεύονται στενά και αφορούν κυρίως δραστηριότητες επεξεργασίας που είναι περιστασιακές και μη επαναλαμβανόμενες¹¹.

1.3 Ορισμός δημόσιας αρχής ή δημόσιου φορέα

8. Ο ΓΚΠΔ δεν ορίζει τι συνιστά «δημόσια αρχή ή δημόσιο φορέα». Το ΕΣΠΔ θεωρεί ότι η εν λόγω έννοια είναι αρκετά ευρεία ώστε να καλύπτει τόσο τους δημόσιους φορείς σε τρίτες χώρες όσο και τους διεθνείς οργανισμούς¹². Όσον αφορά τους δημόσιους φορείς σε τρίτες χώρες, η έννοια πρέπει να ορίζεται βάσει του εθνικού δικαίου. Ως εκ τούτου, οι δημόσιοι φορείς περιλαμβάνουν κρατικές αρχές σε διάφορα επίπεδα (π.χ. εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές), αλλά μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν και άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου (π.χ. εκτελεστικούς οργανισμούς, πανεπιστήμια, νοσοκομεία κ.λπ.)¹³. Σύμφωνα με το άρθρο 4 σημείο 26) του ΓΚΠΔ, ως «διεθνής οργανισμός» νοείται ο οργανισμός και οι υπαγόμενοι σε αυτόν φορείς που διέπονται από το δημόσιο διεθνές δίκαιο ή οποιοσδήποτε άλλος φορέας που έχει ιδρυθεί δυνάμει ή επί τη βάσει συμφωνίας μεταξύ δύο ή περισσότερων χωρών.
9. Το ΕΣΠΔ υπενθυμίζει ότι ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των διατάξεων του διεθνούς δικαίου, όπως οι διατάξεις που διέπουν τα προνόμια και τις ασυλίες διπλωματικών αποστολών και προξενικών αρχών τρίτων χωρών, καθώς και διεθνών οργανισμών. Ταυτόχρονα, είναι σημαντικό να υπενθυμιστεί ότι κάθε δημόσιος φορέας του ΕΟΧ που διαβιβάζει δεδομένα σε διεθνείς οργανισμούς οφείλει να τηρεί τους κανόνες του ΓΚΠΔ σχετικά με τις διαβιβάσεις προς τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς¹⁴.

2 ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 46 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΣΤΟΙΧΕΙΟ α) ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 46 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3 ΣΤΟΙΧΕΙΟ β) ΤΟΥ ΓΚΠΔ

10. Σε αντίθεση με το άρθρο 26 παράγραφος 2 της οδηγίας 95/46/ΕΚ, το άρθρο 46 του ΓΚΠΔ προβλέπει πρόσθετες κατάλληλες εγγυήσεις ως εργαλεία για τις διαβιβάσεις μεταξύ δημόσιων φορέων:
 - (i) νομικά δεσμευτικό και εκτελεστό μέσο, σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΓΚΠΔ ή
 - (ii) διατάξεις προς συμπερίληψη σε διοικητικές ρυθμίσεις, άρθρο 46 παράγραφος 3 στοιχείο β) του ΓΚΠΔ.

Τα εν λόγω μέσα και οι ρυθμίσεις μπορεί να είναι διμερούς ή πολυμερούς χαρακτήρα.

11. Στην ενότητα που ακολουθεί διατυπώνονται ορισμένες γενικές συστάσεις με σκοπό την παροχή βοήθειας ώστε να διασφαλίζεται ότι τα νομικά δεσμευτικά μέσα ή οι διοικητικές ρυθμίσεις (στο εξής: διεθνείς συμφωνίες) μεταξύ δημόσιων φορέων συμμορφώνονται με τον ΓΚΠΔ.

¹¹ Βλ. ΕΣΠΔ, Κατευθυντήριες γραμμές αναφορικά με τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 49 του κανονισμού 2016/679, σελίδα 5.

¹² Βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 108 του ΓΚΠΔ.

¹³ Βλ., π.χ., τους ορισμούς του «φορέα του δημόσιου τομέα» και του «οργανισμού δημοσίου δικαίου» στο άρθρο 2 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας 2003/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Νοεμβρίου 2003, για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα (ΕΕ L 345 της 31.12.2003, σ. 90).

¹⁴ Βλ. ΕΣΠΔ, Κατευθυντήριες γραμμές 3/2018 σχετικά με το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ, σ. 29.

12. Μολονότι το άρθρο 46 και η αιτιολογική σκέψη 108 του ΓΚΠΔ δεν παρέχουν συγκεκριμένες ενδείξεις σχετικά με τις εγγυήσεις που πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στις εν λόγω διεθνείς συμφωνίες, το ΕΣΠΑ, λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 44 του ΓΚΠΔ¹⁵ και την πρόσφατη νομολογία του ΔΕΕ¹⁶, εκπόνησε κατάλογο των ελάχιστων εγγυήσεων που πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στις διεθνείς συμφωνίες μεταξύ δημόσιων φορέων οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 46 παράγραφος 2 στοιχείο α) ή του άρθρου 46 παράγραφος 3) στοιχείο β) του ΓΚΠΔ. Σκοπός των εγγυήσεων αυτών είναι να διασφαλίζεται ότι το επίπεδο προστασίας των φυσικών προσώπων βάσει του ΓΚΠΔ δεν υπονομεύεται όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν διαβιβάζονται εκτός του ΕΟΧ και ότι τα υποκείμενα των δεδομένων τυγχάνουν ενός επιπέδου προστασίας ουσιαστικά ισοδύναμου με εκείνο που εγγυάται εντός της ΕΕ ο ΓΚΠΔ¹⁷.
13. Σύμφωνα με την πρόσφατη νομολογία του ΔΕΕ¹⁸, αποτελεί ευθύνη του διαβιβάζοντος δημόσιου φορέα σε κράτος μέλος, εν ανάγκη με τη βοήθεια του παραλαμβάνοντος δημόσιου φορέα, να αξιολογεί αν τηρείται στην τρίτη χώρα το επίπεδο προστασίας που απαιτείται από το δίκαιο της ΕΕ, προκειμένου να διαπιστωθεί αν μπορεί να τηρηθεί στην πράξη ο κατάλογος των εγγυήσεων που περιλαμβάνονται στη διεθνή συμφωνία, λαμβανομένης υπόψη της πιθανής επέμβασης που προκύπτει από τη νομοθεσία της τρίτης χώρας σε σχέση με τη συμμόρφωση με τις εν λόγω εγγυήσεις.
14. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι, για τη διασφάλιση των εγγυήσεων που απαριθμούνται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, οι διεθνείς συμφωνίες μπορούν να βασίζονται σε ήδη υφιστάμενα στοιχεία του εθνικού δικαίου τρίτης χώρας ή στους εσωτερικούς κανόνες / στο κανονιστικό πλαίσιο διεθνούς οργανισμού.

2.1 Σκοπός και πεδίο εφαρμογής

15. Στις διεθνείς συμφωνίες θα πρέπει να ορίζεται το πεδίο εφαρμογής τους και θα πρέπει να καθορίζονται ρητά και συγκεκριμένα οι σκοποί τους. Επιπλέον, θα πρέπει να δηλώνονται σαφώς οι κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που επηρεάζονται και το είδος της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάζονται και υποβάλλονται σε επεξεργασία βάσει της συμφωνίας.

2.2 Ορισμοί

16. Οι διεθνείς συμφωνίες θα πρέπει να περιέχουν ορισμούς των βασικών εννοιών και δικαιωμάτων που άπτονται των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ, σε σχέση με την εκάστοτε συμφωνία. Για παράδειγμα, οι συμφωνίες αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν τους ορισμούς των ακόλουθων σημαντικών όρων, εφόσον αναφέρονται: «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα», «επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», «υπεύθυνος επεξεργασίας», «εκτελών την επεξεργασία», «αποδέκτης» και «ευαίσθητα δεδομένα».

2.3 Αρχές προστασίας δεδομένων

¹⁵ Το άρθρο 44 του ΓΚΠΔ ορίζει ότι: «Όλες οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται με σκοπό να διασφαλίζεται ότι το επίπεδο προστασίας των φυσικών προσώπων που εγγυάται ο παρών κανονισμός δεν υπονομεύεται.»

¹⁶ ΔΕΕ, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2020 στην υπόθεση C-311/18, Data Protection Commissioner κατά Facebook Ireland Ltd και Maximilian Schrems («Schrems II»).

¹⁷ ΔΕΕ, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2020 στην υπόθεση C-311/18, Data Protection Commissioner κατά Facebook Ireland Ltd και Maximilian Schrems («Schrems II»), σκέψη 105.

¹⁸ Ό.π.

17. Οι διεθνείς συμφωνίες περιέχουν ειδική διατύπωση βάσει της οποίας απαιτείται να διασφαλίζονται οι βασικές αρχές προστασίας των δεδομένων από αμφότερα τα μέρη.

2.3.1 Αρχή του περιορισμού του σκοπού

18. Οι διεθνείς συμφωνίες πρέπει να προσδιορίζουν τους σκοπούς για τους οποίους θα διαβιβάζονται και θα υποβάλλονται σε επεξεργασία τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων συμβατών σκοπών για περαιτέρω επεξεργασία, καθώς και να διασφαλίζουν ότι τα δεδομένα δεν θα υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία για ασύμβατους σκοπούς. Στους συμβατούς σκοπούς μπορούν να περιλαμβάνονται η αποθήκευση για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον καθώς και η επεξεργασία για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικούς σκοπούς. Συνιστάται, για μεγαλύτερη σαφήνεια, οι συγκεκριμένοι σκοποί για την επεξεργασία και τη διαβίβαση των δεδομένων να απαριθμούνται στην ίδια τη διεθνή συμφωνία.
19. Προκειμένου να αποφεύγεται τυχόν κίνδυνος «αποκλίνουσας εφαρμογής», οι συμφωνίες αυτές θα πρέπει επίσης να ορίζουν ότι τα διαβιβαζόμενα δεδομένα δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για κανέναν άλλον σκοπό πλην εκείνων που αναφέρονται ρητά στη συμφωνία, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στην κατωτέρω παράγραφο.
20. Εάν αμφότερα τα μέρη της διεθνούς συμφωνίας επιθυμούν να επιτρέψουν στον παραλαμβάνοντα δημόσιο φορέα να προβεί σε άλλη συμβατή χρήση των διαβιβασθέντων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η περαιτέρω χρήση από τον παραλαμβάνοντα δημόσιο φορέα επιτρέπεται μόνον εάν είναι συμβατή με την αρχική και εφόσον έχει κοινοποιηθεί προηγουμένως στον διαβιβαζόμενα δημόσιο φορέα, ο οποίος μπορεί να αντιταχθεί για συγκεκριμένους λόγους.

2.3.2 Αρχές της ακρίβειας και της ελαχιστοποίησης των δεδομένων

21. Η διεθνής συμφωνία πρέπει να διευκρινίζει ότι τα δεδομένα που διαβιβάζονται και υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία πρέπει να είναι κατάλληλα, συναφή και να περιορίζονται στο αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους διαβιβάζονται και υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία.
22. Στην πράξη, αυτή η αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων είναι σημαντική για την αποφυγή της διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όταν αυτά είναι ακατάλληλα ή υπερβολικά.
23. Επιπλέον, τα δεδομένα θα πρέπει να είναι ακριβή και επικαιροποιημένα, λαμβανομένων υπόψη των σκοπών για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία. Ως εκ τούτου, μια διεθνής συμφωνία πρέπει να προβλέπει ότι το διαβιβαζόμενος μέρος θα διασφαλίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάζονται βάσει της συμφωνίας είναι ακριβή και, κατά περίπτωση, επικαιροποιημένα. Επιπλέον, η συμφωνία θα πρέπει να προβλέπει ότι, εάν ένα από τα μέρη αντιληφθεί ότι έχουν διαβιβαστεί ή υποβάλλονται σε επεξεργασία ανακριβή ή παρωχημένα δεδομένα, οφείλει να ενημερώσει αμελλητί το άλλο μέρος. Τέλος, η συμφωνία θα πρέπει να διασφαλίζει ότι, όταν επιβεβαιώνεται ότι τα δεδομένα που διαβιβάζονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία είναι ανακριβή, κάθε μέρος που επεξεργάζεται τα δεδομένα λαμβάνει όλα τα εύλογα μέτρα για τη διόρθωση ή τη διαγραφή των πληροφοριών.

2.3.3 Αρχή του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης

24. Τα μέρη πρέπει να διασφαλίζουν ότι η διεθνής συμφωνία περιέχει ρήτρα διατήρησης δεδομένων. Η ρήτρα αυτή θα πρέπει να διευκρινίζει ειδικότερα ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν διατηρούνται επ' αόριστον, αλλά διατηρούνται υπό μορφή που επιτρέπει την ταυτοποίηση των

υποκειμένων των δεδομένων μόνο για το διάστημα που απαιτείται για τον σκοπό για τον οποίο διαβιβάστηκαν και στη συνέχεια υποβλήθηκαν σε επεξεργασία. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την αποθήκευσή τους για όσο χρόνο απαιτείται για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή για στατιστικούς σκοπούς, υπό την προϋπόθεση ότι εφαρμόζονται κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των υποκειμένων των δεδομένων, όπως πρόσθετα τεχνικά μέτρα (π.χ. μέτρα ασφάλειας, ψευδωνυμοποίηση) και περιορισμοί πρόσβασης. Όταν δεν προβλέπεται ήδη μέγιστη περίοδος διατήρησης στην εθνική νομοθεσία ή στους εσωτερικούς κανόνες / στο κανονιστικό πλαίσιο διεθνούς οργανισμού, θα πρέπει να καθορίζεται μέγιστη περίοδος διατήρησης στο κείμενο της συμφωνίας.

2.3.4 Ασφάλεια και εμπιστευτικότητα των δεδομένων

25. Τα μέρη θα πρέπει να δεσμεύονται να διασφαλίζουν την ασφάλεια και την εμπιστευτικότητα της επεξεργασίας και των διαβιβάσεων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τις οποίες διενεργούν.

Ειδικότερα, τα μέρη θα πρέπει να δεσμεύονται να εφαρμόζουν κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τυχαία ή παράνομη πρόσβαση, καταστροφή, απώλεια, μεταβολή ή άνευ αδειας κοινολόγηση. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, την κρυπτογράφηση, μεταξύ άλλων και κατά τη μεταφορά, την ψευδωνυμοποίηση, την επισήμανση πληροφοριών ως δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάζονται από τον ΕΟΧ, τον περιορισμό των ατόμων που έχουν πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, την παροχή ασφαλούς αποθήκευσης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ή την εφαρμογή πολιτικών σχεδιασμένων με σκοπό να διασφαλίζουν την τήρηση της ασφάλειας και της εμπιστευτικότητας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Το επίπεδο ασφάλειας θα πρέπει να καθορίζεται λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων, των τεχνολογικών εξελίξεων και του σχετικού κόστους.

26. Η διεθνής συμφωνία μπορεί, επιπλέον, να ορίζει ότι, εάν ένα από τα μέρη αντιληφθεί παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, θα ενημερώσει το/τα άλλο/-α μέρος/-η το συντομότερο δυνατόν και θα χρησιμοποιήσει εύλογα και κατάλληλα μέσα για την επανόρθωση της παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ελαχιστοποίηση των πιθανών δυσμενών επιπτώσεων, μεταξύ άλλων μέσω της ανακοίνωσης της παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο υποκείμενο των δεδομένων, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, όταν η εν λόγω παραβίαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ενδέχεται να θέσει σε μεγάλο κίνδυνο τα δικαιώματα και τις ελευθερίες του φυσικού προσώπου. Συνιστάται το χρονικό περιθώριο για τη γνωστοποίηση παραβίασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και οι διαδικασίες για την ανακοίνωση στο υποκείμενο των δεδομένων να καθορίζονται στη διεθνή συμφωνία.

2.4 Δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων

27. Η διεθνής συμφωνία πρέπει να διασφαλίζει εκτελεστά και αποτελεσματικά δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων, όπως ορίζεται στο άρθρο 46 παράγραφος 1 και στην αιτιολογική σκέψη 108 του ΓΚΠΔ.
28. Τα δικαιώματα που έχουν στη διάθεσή τους τα υποκείμενα των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των συγκεκριμένων δεσμεύσεων τις οποίες αναλαμβάνουν τα μέρη για την πρόβλεψη των εν λόγω

δικαιωμάτων, θα πρέπει να απαριθμούνται στη συμφωνία. Για να είναι δε αποτελεσματικά, η διεθνής συμφωνία πρέπει να προβλέπει μηχανισμούς που διασφαλίζουν την εφαρμογή τους στην πράξη. Επιπλέον, κάθε παραβίαση των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων πρέπει να επισύρει κατάλληλη προσφυγή.

2.4.1 Δικαίωμα στη διαφάνεια

29. Τα μέρη πρέπει να διασφαλίζουν ότι η διεθνής συμφωνία περιέχει σαφή διατύπωση που περιγράφει τις υποχρεώσεις των μερών όσον αφορά τη διαφάνεια.
30. Οι υποχρεώσεις αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν, αφενός, γενική ενημερωτική ανακοίνωση που περιέχει, τουλάχιστον, πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο και τους λόγους για τους οποίους οι δημόσιοι φορείς μπορούν να επεξεργάζονται και να διαβιβάζουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, το σχετικό εργαλείο που χρησιμοποιείται για τη διαβίβαση, τις οντότητες στις οποίες μπορούν να διαβιβάζονται τα εν λόγω δεδομένα, τα δικαιώματα που έχουν στη διάθεσή τους τα υποκείμενα των δεδομένων και τους ισχύοντες περιορισμούς, τους διαθέσιμους μηχανισμούς προσφυγής και τα στοιχεία επικοινωνίας για την υποβολή διαφοράς ή αξίωσης.
31. Ωστόσο, είναι σημαντικό να υπενθυμιστεί ότι, για τον διαβιβάζοντα δημόσιο φορέα, δεν αρκεί μια γενική ενημερωτική ανακοίνωση στον ιστότοπο του οικείου δημόσιου φορέα. Θα πρέπει να παρέχεται ατομική ενημέρωση στα υποκείμενα των δεδομένων από τον διαβιβάζοντα δημόσιο φορέα σύμφωνα με τις απαιτήσεις κοινοποίησης των άρθρων 13 και 14 του ΓΚΠΔ¹⁹.

Η διεθνής συμφωνία μπορεί επίσης να προβλέπει ορισμένες εξαιρέσεις από αυτή την ατομική ενημέρωση. Οι εξαιρέσεις αυτές είναι περιορισμένες και θα πρέπει να συνάδουν με εκείνες που προβλέπονται στο άρθρο 14 παράγραφος 5 του ΓΚΠΔ, για παράδειγμα σε περίπτωση που το υποκείμενο των δεδομένων διαθέτει ήδη τις πληροφορίες ή σε περίπτωση που η παροχή τέτοιων πληροφοριών αποδεικνύεται αδύνατη ή θα συνεπαγόταν δυσανάλογη προσπάθεια.

32. Τα μέρη πρέπει να δεσμεύονται ότι θα θέσουν τη διεθνή συμφωνία στη διάθεση των υποκειμένων των δεδομένων κατόπιν αιτήματός τους και ότι θα δημοσιοποιήσουν τη διεθνή συμφωνία ή τις σχετικές διατάξεις που προβλέπουν κατάλληλες εγγυήσεις στον ιστότοπό τους. Στον βαθμό που κρίνεται αναγκαίο για την προστασία ευαίσθητων ή άλλων εμπιστευτικών πληροφοριών, οι εν λόγω πληροφορίες μπορούν να παραλείπονται από το κείμενο της διεθνούς συμφωνίας πριν από την κοινοχρησία αντιγράφου ή τη δημοσιοποίησή του. Όταν κρίνεται αναγκαίο προκειμένου το υποκείμενο των δεδομένων να μπορεί να κατανοήσει το περιεχόμενο της διεθνούς συμφωνίας, τα μέρη οφείλουν να παρέχουν ουσιαστική περίληψη της συμφωνίας.

2.4.2 Δικαιώματα πρόσβασης, διόρθωσης, διαγραφής, περιορισμού της επεξεργασίας και εναντίωσης

33. Η διεθνής συμφωνία θα πρέπει να διασφαλίζει το δικαίωμα του υποκειμένου των δεδομένων να λαμβάνει πληροφορίες και να έχει πρόσβαση σε όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν και τα οποία υποβάλλονται σε επεξεργασία, το δικαίωμα διόρθωσης, διαγραφής και περιορισμού της επεξεργασίας και, κατά περίπτωση, το δικαίωμα εναντίωσης στην επεξεργασία δεδομένων για λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή του.

¹⁹ Βλ. ΕΣΠΔ, Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διαφάνεια βάσει του κανονισμού 2016/679, WP 260 rev.01, σελίδες 17 έως 30.

34. Όσον αφορά το δικαίωμα πρόσβασης, η διεθνής συμφωνία θα πρέπει να ορίζει ότι τα φυσικά πρόσωπα έχουν το δικαίωμα, έναντι του παραλαμβάνοντος δημόσιου φορέα, να λαμβάνουν επιβεβαίωση σχετικά με το αν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν υφίστανται επεξεργασία και, στην περίπτωση αυτή, να έχουν πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα· καθώς και συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με την επεξεργασία, συμπεριλαμβανομένου του σκοπού της επεξεργασίας, των σχετικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, των αποδεκτών στους οποίους κοινολογούνται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, της προβλεπόμενης περιόδου αποθήκευσης και των δυνατοτήτων προσφυγής.
35. Η συμφωνία θα πρέπει επίσης να διευκρινίζει σε ποιες περιπτώσεις είναι δυνατή η επίκληση των εν λόγω δικαιωμάτων και να περιλαμβάνει τις λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα υποκείμενα των δεδομένων μπορούν να ασκούν τα δικαιώματα αυτά ενώπιον αμφοτέρων των μερών, καθώς και σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα μέρη θα ανταποκρίνονται σε τέτοιου είδους αιτήματα. Για παράδειγμα, όσον αφορά τη διαγραφή, η διεθνής συμφωνία θα μπορούσε να ορίζει ότι τα δεδομένα πρέπει να διαγράφονται όταν οι πληροφορίες έχουν υποστεί παράνομη επεξεργασία ή δεν είναι πλέον απαραίτητες για τον σκοπό της επεξεργασίας. Επιπλέον, η διεθνής συμφωνία θα πρέπει να ορίζει ότι τα μέρη θα ανταποκρίνονται με εύλογο και έγκαιρο τρόπο στα αιτήματα των υποκειμένων των δεδομένων. Η διεθνής συμφωνία θα μπορούσε επίσης να ορίζει ότι τα μέρη μπορούν να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα, όπως να επιβάλλουν την καταβολή εύλογων τελών για την κάλυψη των διοικητικών εξόδων, εάν τα αιτήματα του υποκειμένου των δεδομένων είναι προδήλως αβάσιμα ή υπερβολικά, ιδίως λόγω του επαναλαμβανόμενου χαρακτήρα τους.
36. Η διεθνής συμφωνία θα πρέπει επίσης να προβλέπει την υποχρέωση του διαβιβάζοντος δημόσιου φορέα να παρέχει, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, πληροφορίες στο υποκείμενο των δεδομένων, μετά τη διαβίβαση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στο αίτημά του βάσει των δικαιωμάτων που προβλέπονται στη διεθνή συμφωνία, καθορίζοντας κατάλληλη προθεσμία (π.χ. ενός μηνός). Τέλος, εάν τα μέρη δεν ενεργήσουν επί του αιτήματος του υποκειμένου των δεδομένων, το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να ενημερώνεται για το γεγονός αυτό, χωρίς καθυστέρηση και εντός κατάλληλης προθεσμίας (π.χ. εντός ενός μηνός από την παραλαβή του αιτήματος), καθώς και για τους λόγους για τους οποίους δεν ενήργησαν και για τη δυνατότητα υποβολής καταγγελίας και άσκησης δικαστικής προσφυγής.
37. Η διεθνής συμφωνία μπορεί επίσης να προβλέπει εξαιρέσεις από τα δικαιώματα αυτά. Για παράδειγμα, θα μπορούσαν να προβλέπονται εξαιρέσεις από το δικαίωμα πρόσβασης και διαγραφής, όπως αυτές που προβλέπονται στο άρθρο 15 παράγραφος 4 και στο άρθρο 17 παράγραφος 3 του ΓΚΠΔ. Ομοίως, θα μπορούσαν να προβλέπονται εξαιρέσεις από τα ατομικά δικαιώματα όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας, για στατιστικούς σκοπούς ή για σκοπούς αρχειοθέτησης, εφόσον τα εν λόγω δικαιώματα είναι πιθανό να καταστήσουν αδύνατη ή να παρακωλύσουν σοβαρά την επίτευξη αυτών των ειδικών σκοπών, και υπό την προϋπόθεση ότι έχουν θεσπιστεί κατάλληλες εγγυήσεις (π.χ. τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της ψευδωνυμοποίησης). Τέλος, η συμφωνία μπορεί να προβλέπει ότι τα μέρη δύνανται να αρνηθούν να δώσουν συνέχεια σε αίτημα που είναι προδήλως αβάσιμο ή υπερβολικό.

2.4.3 Αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων

38. Εφόσον κρίνεται σκόπιμο σε σχέση με την εκάστοτε συμφωνία, οι διεθνείς συμφωνίες θα πρέπει, ως γενική αρχή, να περιλαμβάνουν ρήτρα σύμφωνα με την οποία ο παραλαμβάνων δημόσιος φορέας δεν θα λαμβάνει απόφαση αποκλειστικά βάσει αυτοματοποιημένης ατομικής λήψης αποφάσεων,

συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, η οποία παράγει έννομα αποτελέσματα που αφορούν το εν λόγω υποκείμενο των δεδομένων ή το επηρεάζει με παρόμοιο τρόπο. Όταν ο σκοπός της διαβίβασης περιλαμβάνει τη δυνατότητα του παραλαμβάνοντος δημόσιου φορέα να λαμβάνει αποφάσεις αποκλειστικά βάσει αυτοματοποιημένης επεξεργασίας κατά την έννοια του άρθρου 22 του ΓΚΠΔ, αυτό θα πρέπει να συμβαίνει μόνον υπό ορισμένες προϋποθέσεις που καθορίζονται στη διεθνή συμφωνία, όπως είναι η ανάγκη εξασφάλισης της ρητής συγκατάθεσης του υποκειμένου των δεδομένων. Εάν η απόφαση δεν συμμορφώνεται με τις προϋποθέσεις αυτές, το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να μην υπόκειται σε αυτήν. Όταν η διεθνής συμφωνία επιτρέπει την αυτοματοποιημένη ατομική λήψη αποφάσεων, θα πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να προβλέπει τις αναγκαίες εγγυήσεις, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος ενημέρωσης σχετικά με τους ειδικούς λόγους στους οποίους βασίζεται η απόφαση και τη λογική που ακολουθείται, του δικαιώματος διόρθωσης ανακριβών ή ελλιπών πληροφοριών και του δικαιώματος αμφισβήτησης της απόφασης και εξασφάλισης ανθρώπινης παρέμβασης.

2.4.4 Δικαίωμα προσφυγής

39. Τα κατοχυρωμένα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων πρέπει να είναι εκτελεστά και αποτελεσματικά. Ως εκ τούτου, το υποκείμενο των δεδομένων πρέπει να έχει πρόσβαση σε μέσα προσφυγής. Διάφορα παραδείγματα τρόπων παροχής μηχανισμών προσφυγής παρατίθενται κατωτέρω στις ενότητες 2.7 και 3.

2.4.5 Περιορισμοί των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων

40. Η διεθνής συμφωνία μπορεί επίσης να προβλέπει περιορισμούς των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων. Οι περιορισμοί αυτοί θα πρέπει να συνάδουν με τους περιορισμούς που προβλέπονται στο άρθρο 23 του ΓΚΠΔ. Ένας τέτοιος περιορισμός πρέπει να συνιστά αναγκαίο και αναλογικό μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία για τη διασφάλιση σημαντικών στόχων δημόσιου συμφέροντος, σύμφωνα με αυτούς που απαριθμούνται στο άρθρο 23 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων και των ελευθεριών τρίτων, της ασφάλειας του κράτους, της εθνικής άμυνας ή της πρόληψης, της διερεύνησης, της ανίχνευσης ή της δίωξης ποινικών αδικημάτων. Πρέπει δε να προβλέπεται από τον νόμο ή, στην περίπτωση διεθνών οργανισμών, από τους εφαρμοστέους εσωτερικούς κανόνες / το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, και συνεχίζεται μόνο για όσο χρονικό διάστημα εξακολουθεί να υφίσταται ο λόγος του περιορισμού.

2.5 Περιορισμοί των περαιτέρω διαβιβάσεων και της κοινοχρησίας δεδομένων (συμπεριλαμβανομένης της κοινολόγησης και της πρόσβασης κρατικών αρχών)

41. Οι περαιτέρω διαβιβάσεις από τον παραλαμβάνοντα δημόσιο φορέα ή διεθνή οργανισμό σε αποδέκτες που δεν δεσμεύονται από τη συμφωνία θα πρέπει, κατά κανόνα, να αποκλείονται ρητά από τη διεθνή συμφωνία. Ανάλογα με το αντικείμενο και τις ιδιαίτερες περιστάσεις της εκάστοτε περίπτωσης, τα μέρη ενδέχεται να κρίνουν αναγκαίο να επιτρέψουν τις περαιτέρω διαβιβάσεις. Στην περίπτωση αυτή, υπό την προϋπόθεση ότι τηρείται η αρχή του περιορισμού του σκοπού²⁰, η διεθνής συμφωνία θα πρέπει να προβλέπει ότι οι εν λόγω περαιτέρω διαβιβάσεις μπορούν να πραγματοποιούνται μόνον εάν ο διαβιβάζων δημόσιος φορέας έχει παράσχει την προηγούμενη και ρητή έγκρισή του και τα παραλαμβάνοντα τρίτα μέρη δεσμεύονται να τηρούν τις ίδιες αρχές προστασίας δεδομένων και εγγυήσεις με εκείνες που περιλαμβάνονται στη διεθνή συμφωνία. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνεται η δέσμευση ότι θα παρέχονται στα υποκείμενα των

²⁰ Βλ. ενότητα 2.3.1 ανωτέρω.

δεδομένων τα ίδια δικαιώματα προστασίας των δεδομένων και οι ίδιες εγγυήσεις με εκείνα/-ες που προβλέπονται στη διεθνή συμφωνία, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι το επίπεδο προστασίας δεν θα μειωθεί σε περίπτωση περαιτέρω διαβίβασης των δεδομένων.

42. Κατά κανόνα, οι ίδιες εγγυήσεις που ισχύουν για τις περαιτέρω διαβιβάσεις θα πρέπει να εφαρμόζονται και στην κοινοχρησία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός της ίδιας χώρας, δηλαδή η διεθνή συμφωνία θα πρέπει να αποκλείει αυτή την περαιτέρω κοινοχρησία, ενώ εξαιρέσεις θα πρέπει εν γένει να επιτρέπονται μόνον εάν ο διαβιβάζων δημόσιος φορέας έχει παράσχει την προηγούμενη και ρητή έγκρισή του και τα παραλαμβάνοντα τρίτα μέρη δεσμεύονται να τηρούν τις ίδιες αρχές προστασίας δεδομένων και εγγυήσεις με εκείνες που περιλαμβάνονται στη διεθνή συμφωνία.
43. Συνιστάται, πριν ζητήσει τη ρητή έγκριση του διαβιβάζοντος δημόσιου φορέα, ο παραλαμβάνων δημόσιος φορέας ή διεθνής οργανισμός να παρέχει επαρκείς πληροφορίες σχετικά με το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τα οποία προτίθεται να πραγματοποιήσει τη διαβίβαση/κοινοχρησία, τους λόγους και τους σκοπούς για τους οποίους θεωρεί αναγκαία τη διαβίβαση/κοινοχρησία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και, σε περίπτωση περαιτέρω διαβιβάσεων, τις χώρες ή τους διεθνείς οργανισμούς στις/στους οποίες/-ους προτίθεται να διαβιβάσει περαιτέρω τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ώστε να είναι σε θέση να αξιολογήσει τη νομοθεσία της τρίτης χώρας ή, στην περίπτωση διεθνών οργανισμών, τους εφαρμοστέους εσωτερικούς κανόνες / το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.
44. Σε περιπτώσεις στις οποίες είναι αναγκαίο να επιτραπεί η κοινοχρησία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με τρίτο μέρος στην ίδια χώρα του παραλαμβάνοντος δημόσιου φορέα ή άλλου διεθνούς οργανισμού, η κοινοχρησία θα μπορούσε να επιτρέπεται σε συγκεκριμένες περιστάσεις είτε με την προηγούμενη και ρητή έγκριση του διαβιβάζοντος δημόσιου φορέα είτε εφόσον υπάρχει δεσμευτική ανάληψη υποχρέωσης, από την πλευρά του παραλαμβάνοντος τρίτου μέρους, να τηρεί τις αρχές και τις εγγυήσεις που περιλαμβάνονται στη διεθνή συμφωνία.
45. Επιπλέον, η διεθνή συμφωνία θα μπορούσε να προσδιορίζει τις εξαιρετικές περιστάσεις υπό τις οποίες η περαιτέρω κοινοχρησία θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί χωρίς προηγούμενη έγκριση ή τις προαναφερθείσες δεσμεύσεις σύμφωνα με τις παρεκκλίσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 49 του ΓΚΠΔ, για παράδειγμα εάν η συγκεκριμένη κοινοχρησία θα ήταν απαραίτητη για την προστασία των ζωτικών συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων ή άλλων προσώπων ή απαραίτητη για τη θεμελίωση, την άσκηση ή την υποστήριξη νομικών αξιώσεων. Τέτοιες εξαιρετικές περιστάσεις θα μπορούσαν επίσης να προκύψουν εάν η περαιτέρω κοινοχρησία απαιτείται βάσει του δικαίου του παραλαμβάνοντος μέρους, εφόσον είναι απαραίτητη για άμεσα σχετιζόμενες έρευνες / δικαστικές διαδικασίες.
46. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην ανωτέρω παράγραφο, η διεθνή συμφωνία θα πρέπει να αναφέρει σαφώς τις ειδικές και εξαιρετικές περιστάσεις υπό τις οποίες επιτρέπεται η εν λόγω κοινοχρησία δεδομένων. Ο παραλαμβάνων δημόσιος φορέας ή διεθνής οργανισμός θα πρέπει επίσης να υποχρεούται να ενημερώνει τον διαβιβάζοντα δημόσιο φορέα πριν από την κοινοχρησία και να συμπεριλαμβάνει στη σχετική κοινοποίηση πληροφορίες σχετικά με τα δεδομένα που αποτελούν αντικείμενο κοινοχρησίας, το παραλαμβάνον τρίτο μέρος και τη νομική βάση για την κοινοχρησία. Με τη σειρά του, ο διαβιβάζων δημόσιος φορέας θα πρέπει να τηρεί αρχείο των εν λόγω κοινοποιήσεων από τον παραλαμβάνοντα δημόσιο φορέα ή διεθνή οργανισμό και να παρέχει στην ΕΑ του τις πληροφορίες αυτές κατόπιν αιτήματος. Σε περίπτωση που η παροχή της εν λόγω κοινοποίησης πριν από την κοινοχρησία θίγει τις υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας που προβλέπονται από τον νόμο, π.χ. για τη διαφύλαξη της εμπιστευτικότητας μιας έρευνας, οι συγκεκριμένες πληροφορίες θα πρέπει να

παρέχονται το συντομότερο δυνατόν μετά την κοινοχρησία. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να παρέχονται στον διαβιβάζοντα φορέα, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, γενικές πληροφορίες σχετικά με το είδος των αιτημάτων που έχουν ληφθεί εντός καθορισμένης χρονικής περιόδου, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τις κατηγορίες των δεδομένων που ζητούνται, τον φορέα που υπέβαλε το αίτημα και τη νομική βάση για την κοινολόγηση.

47. Σε όλα τα ανωτέρω σενάρια, η διεθνής συμφωνία θα πρέπει να επιτρέπει μόνο περιπτώσεις κοινολόγησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε άλλες δημόσιες αρχές της τρίτης χώρας του παραλαμβάνοντος δημόσιου φορέα, οι οποίες δεν υπερβαίνουν το αναγκαίο και αναλογικό μέτρο σε μια δημοκρατική κοινωνία για τη διασφάλιση σημαντικών στόχων δημόσιου συμφέροντος, σύμφωνα με αυτούς που απαριθμούνται στο άρθρο 23 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ και σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ. Για την αξιολόγηση της πιθανής πρόσβασης δημόσιων αρχών τρίτων χωρών για σκοπούς επιτήρησης, η διαβιβάζουσα δημόσια αρχή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα στοιχεία που υπενθυμίζονται στις τέσσερις Ευρωπαϊκές Βασικές Εγγυήσεις²¹. Σε αυτές περιλαμβάνεται η δυνατότητα πραγματικής προσφυγής για τα υποκείμενα των δεδομένων στην τρίτη χώρα του παραλαμβάνοντος δημόσιου φορέα, εάν οι δημόσιες αρχές έχουν πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν²². Σε περίπτωση διαβιβάσεων σε διεθνείς οργανισμούς, κάθε πρόσβαση αυτού του είδους πρέπει να πραγματοποιείται κατά τρόπο που συνάδει με το διεθνές δίκαιο και ειδικότερα με την επιφύλαξη των προνομίων και ασυλιών του διεθνούς οργανισμού.
48. Ανάλογα με την εκάστοτε περίπτωση, μπορεί να είναι χρήσιμο να απαιτείται η προσθήκη παραρτήματος στη διεθνή συμφωνία, στο οποίο να απαριθμούνται οι νόμοι που διέπουν την περαιτέρω κοινοχρησία με άλλους δημόσιους φορείς, μεταξύ άλλων για σκοπούς επιτήρησης στη χώρα προορισμού. Τυχόν αλλαγές στο εν λόγω παράρτημα θα πρέπει να κοινοποιούνται στο διαβιβάζον μέρος εντός καθορισμένου χρονικού διαστήματος.

2.6 Ευαίσθητα δεδομένα

49. Εάν μια διεθνής συμφωνία προβλέπει τη διαβίβαση ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 9 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ, θα πρέπει να περιλαμβάνονται πρόσθετες εγγυήσεις για την αντιμετώπιση των ειδικών κινδύνων, τις οποίες οφείλει να εφαρμόζει ο παραλαμβάνων δημόσιος φορέας ή διεθνής οργανισμός. Μεταξύ αυτών θα μπορούσαν, για παράδειγμα, να περιλαμβάνονται περιορισμοί όπως περιορισμοί πρόσβασης, περιορισμοί των σκοπών για τους οποίους μπορούν να υποβληθούν σε επεξεργασία οι πληροφορίες, περιορισμοί των περαιτέρω διαβιβάσεων κ.λπ. ή ειδικές εγγυήσεις, π.χ. πρόσθετα μέτρα ασφάλειας, που απαιτούν εξειδικευμένη κατάρτιση του προσωπικού στο οποίο επιτρέπεται η πρόσβαση στις πληροφορίες.

2.7 Μηχανισμοί προσφυγής

50. Προκειμένου να διασφαλίζονται εκτελεστά και αποτελεσματικά δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων, η διεθνής συμφωνία πρέπει να προβλέπει ένα σύστημα που θα επιτρέπει στα υποκείμενα των δεδομένων να συνεχίσουν να επωφελούνται από μηχανισμούς προσφυγής μετά τη διαβίβαση των δεδομένων τους σε χώρα εκτός του ΕΟΧ ή σε διεθνή οργανισμό. Οι εν λόγω μηχανισμοί προσφυγής πρέπει να παρέχουν έννομη προστασία στα φυσικά πρόσωπα που θίγονται από τη μη συμμόρφωση με τις διατάξεις του επιλεχθέντος μέσου και, ως εκ τούτου, να δίνουν τη δυνατότητα στα υποκείμενα των δεδομένων των οποίων τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα έχουν διαβιβαστεί από τον ΕΟΧ να υποβάλλουν καταγγελίες σχετικά με την εν λόγω μη συμμόρφωση και να

²¹ Βλ. ΕΣΠΔ, Συστάσεις 02/2020 σχετικά με τις Ευρωπαϊκές Βασικές Εγγυήσεις για τα μέτρα επιτήρησης.

²² Βλ. ΕΣΠΔ, Συστάσεις 02/2020, «Εγγύηση Δ», σ. 14 και επ.

εξασφαλίζουν τη διευθέτηση των εν λόγω καταγγελιών. Ειδικότερα, το υποκείμενο των δεδομένων πρέπει να διαθέτει αποτελεσματική οδό για την υποβολή καταγγελίας στους δημόσιους φορείς που είναι μέρη της διεθνούς συμφωνίας και (είτε απευθείας είτε αφού απευθυνθεί στο ενδιαφερόμενο μέρος) σε ανεξάρτητο μηχανισμό εποπτείας. Επιπλέον, θα πρέπει, καταρχήν, να παρέχεται δυνατότητα δικαστικής προσφυγής.

51. Πρώτον, ο παραλαμβάνων δημόσιος φορέας θα πρέπει να δεσμευτεί ότι θα θέσει σε εφαρμογή μηχανισμό για την αποτελεσματική και έγκαιρη διεκπεραίωση και επίλυση των καταγγελιών των υποκειμένων των δεδομένων όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις συμφωνηθείσες εγγυήσεις προστασίας των δεδομένων. Επιπλέον, τα υποκείμενα των δεδομένων θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα αποτελεσματικής διοικητικής προσφυγής ενώπιον ανεξάρτητου οργάνου εποπτείας, συμπεριλαμβανομένης, εφόσον υπάρχει, ανεξάρτητης αρχής προστασίας δεδομένων²³.
52. Δεύτερον, η συμφωνία θα πρέπει να προβλέπει τη δυνατότητα δικαστικής προσφυγής, συμπεριλαμβανομένης της αποζημίωσης για —υλικές και μη υλικές— ζημίες που προκύπτουν ως αποτέλεσμα της παράνομης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Εάν δεν υπάρχει δυνατότητα εξασφάλισης αποτελεσματικής δικαστικής προσφυγής, για παράδειγμα λόγω περιορισμών στο εσωτερικό δίκαιο ή λόγω του ειδικού καθεστώτος του παραλαμβάνοντος δημόσιου φορέα, π.χ. στην περίπτωση διεθνών οργανισμών, η διεθνής συμφωνία πρέπει να προβλέπει εναλλακτικές εγγυήσεις. Οι εν λόγω εναλλακτικές εγγυήσεις πρέπει να προσφέρουν στο υποκείμενο των δεδομένων εγγυήσεις ουσιαστικά ισοδύναμες με εκείνες που απαιτούνται από το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης της ΕΕ)²⁴.
53. Στην περίπτωση αυτή, η διεθνής συμφωνία θα μπορούσε να δημιουργήσει μια δομή που θα παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων τη δυνατότητα να ασκεί τα δικαιώματά του εκτός των δικαστηρίων, για παράδειγμα μέσω οιονεί δικαστικών δεσμευτικών μηχανισμών, όπως η διαιτησία, ή εναλλακτικών μηχανισμών επίλυσης διαφορών, όπως η διαμεσολάβηση, οι οποίοι θα εγγυώνται ανεξάρτητο έλεγχο και θα δεσμεύουν τον παραλαμβάνοντα δημόσιο φορέα²⁵. Επιπλέον, ο δημόσιος φορέας που διαβιβάζει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα μπορούσε να δεσμευτεί ότι ευθύνεται για την καταβολή αποζημίωσης για ζημίες που προκύπτουν μέσω της παράνομης επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οι οποίες αποδεικνύονται από τον ανεξάρτητο έλεγχο.

Κατ' εξαίρεση, η συμφωνία θα μπορούσε να προβλέπει τη θέσπιση άλλων, εξίσου ανεξάρτητων και αποτελεσματικών μηχανισμών προσφυγής, για παράδειγμα τους μηχανισμούς αποτελεσματικής προσφυγής που εφαρμόζονται από διεθνείς οργανισμούς.

54. Για όλους τους προαναφερθέντες μηχανισμούς προσφυγής, η διεθνής συμφωνία θα πρέπει να προβλέπει την υποχρέωση των μερών να αλληλοενημερώνονται για την έκβαση της διαδικασίας, ειδικότερα σε περίπτωση απόρριψης ή μη διευθέτησης της καταγγελίας ενός ατόμου.
55. Ο μηχανισμός προσφυγής πρέπει να συνδυάζεται με τη δυνατότητα του διαβιβάζοντος δημόσιου φορέα να αναστείλει ή να διακόψει τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο

²³ Βλ. επίσης ενότητα 2.8 σχετικά με τον μηχανισμό εποπτείας.

²⁴ ΔΕΕ, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2020 στην υπόθεση C-311/18, Data Protection Commissioner κατά Facebook Ireland Ltd και Maximilian Schrems («Schrems II»), σκέψεις 96, 186 και επ.

²⁵ ΔΕΕ, απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2015 στην υπόθεση C-362/14, Maximilian Schrems κατά Data Protection Commissioner («Schrems»), σκέψεις 41 και 95· ΔΕΕ, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2020 στην υπόθεση C-311/18, Data Protection Commissioner κατά Facebook Ireland Ltd και Maximilian Schrems («Schrems II»), σκέψεις 186, 187, 189, 195 και επ.

της διεθνούς συμφωνίας, σε περίπτωση που τα μέρη δεν κατορθώσουν να επιλύσουν τη διαφορά με φιλικό τρόπο, έως ότου θεωρήσει ότι το ζήτημα έχει αντιμετωπιστεί ικανοποιητικά από τον παραλαμβάνοντα δημόσιο φορέα. Η εν λόγω αναστολή ή διακοπή, εάν πραγματοποιηθεί, πρέπει να συνοδεύεται από δέσμευση του παραλαμβάνοντος δημόσιου φορέα ότι θα επιστρέψει ή θα διαγράψει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Ο διαβιβάζων δημόσιος φορέας οφείλει να κοινοποιήσει την αναστολή ή τη διακοπή στην αρμόδια εθνική ΕΑ.

2.8 Μηχανισμοί εποπτείας

56. Προκειμένου να διασφαλίζεται η εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη διεθνή συμφωνία, η διεθνής συμφωνία πρέπει να προβλέπει ανεξάρτητη εποπτεία για την παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής της συμφωνίας και των επεμβάσεων στα δικαιώματα που προβλέπονται δυνάμει της συμφωνίας.
57. Πρώτον, η συμφωνία θα πρέπει να προβλέπει εσωτερική εποπτεία που διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τη συμφωνία. Κάθε μέρος της συμφωνίας θα πρέπει να διενεργεί περιοδικούς εσωτερικούς ελέγχους των διαδικασιών που έχουν θεσπιστεί, καθώς και της αποτελεσματικής εφαρμογής των εγγυήσεων που προβλέπονται στη συμφωνία. Στο πλαίσιο των περιοδικών εσωτερικών ελέγχων θα πρέπει επίσης να ελέγχονται τυχόν αλλαγές στη νομοθεσία οι οποίες θα εμπόδιζαν τα μέρη να συμμορφωθούν με τις αρχές προστασίας των δεδομένων και τις εγγυήσεις που περιλαμβάνονται στη διεθνή συμφωνία. Επιπλέον, θα μπορούσε να προβλεφθεί ότι ένα μέρος της συμφωνίας μπορεί επίσης να ζητήσει από άλλο μέρος της συμφωνίας να προβεί σε τέτοιου είδους έλεγχο. Η διεθνής συμφωνία πρέπει να απαιτεί από τα μέρη να απαντούν σε ερωτήσεις του άλλου μέρους σχετικά με την αποτελεσματική εφαρμογή των εγγυήσεων που περιλαμβάνονται στη συμφωνία. Κάθε μέρος που διενεργεί έλεγχο θα πρέπει να κοινοποιεί τα αποτελέσματα των ελέγχων στο άλλο μέρος (ή στα άλλα μέρη) της συμφωνίας. Ιδανικά, θα πρέπει επίσης να πραγματοποιείται η ίδια κοινοποίηση και στον ανεξάρτητο μηχανισμό εποπτείας που διέπει τη συμφωνία.
58. Επιπλέον, η διεθνής συμφωνία πρέπει να περιλαμβάνει την υποχρέωση κάθε μέρους να ενημερώνει χωρίς καθυστέρηση το άλλο μέρος σε περίπτωση που δεν είναι σε θέση να εφαρμόσει αποτελεσματικά τις εγγυήσεις που περιλαμβάνονται στη συμφωνία για οποιονδήποτε λόγο. Στην περίπτωση αυτή, η διεθνής συμφωνία πρέπει να προβλέπει τη δυνατότητα του διαβιβάζοντος δημόσιου φορέα να αναστείλει ή να διακόψει τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα βάσει της διεθνούς συμφωνίας προς τον παραλαμβάνοντα δημόσιο φορέα έως ότου ο παραλαμβάνων δημόσιος φορέας ενημερώσει τον διαβιβάζοντα δημόσιο φορέα ότι είναι εκ νέου σε θέση να ενεργεί σύμφωνα με τις εγγυήσεις. Ο διαβιβάζων φορέας πρέπει να κοινοποιεί στην αρμόδια εθνική ΕΑ τη μεταβολή της κατάστασης, καθώς και την αναστολή των διαβιβάσεων ή την καταγγελία της συμφωνίας.
59. Δεύτερον, η συμφωνία πρέπει να προβλέπει ανεξάρτητη εποπτεία επιφορτισμένη με τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των μερών με τις διατάξεις της συμφωνίας. Αυτό προκύπτει απευθείας από τον Χάρτη της ΕΕ²⁶ και την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ)²⁷ σύμφωνα με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) και σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στο πρωτογενές δίκαιο²⁸ καθώς και στην αντίστοιχη νομολογία.

²⁶ Άρθρα 7, 8 και 47 του Χάρτη της ΕΕ.

²⁷ Άρθρο 8 της ΕΣΔΑ.

²⁸ Άρθρο 6 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση:

«1. Η Ένωση αναγνωρίζει τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις αρχές που περιέχονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 7ης Δεκεμβρίου 2000, όπως προσαρμόστηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2007, στο Στρασβούργο, ο οποίος έχει το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες.

Οι διατάξεις του Χάρτη δεν συνεπάγονται καμία επέκταση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης, όπως αυτές ορίζονται στις Συνθήκες.

Τα δικαιώματα, οι ελευθερίες και οι αρχές του Χάρτη ερμηνεύονται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του Τίτλου VII του Χάρτη που διέπουν την ερμηνεία και την εφαρμογή του και λαμβανομένων δεόντως υπόψη των επεξηγήσεων οι οποίες αναφέρονται στον Χάρτη και στις οποίες μνημονεύονται οι πηγές των εν λόγω διατάξεων.

60. Το ΔΕΕ έχει διατυπώσει επανειλημμένα, από το 2015²⁹, την ανάγκη ύπαρξης ανεξάρτητου μηχανισμού προσφυγής και εποπτείας³⁰. Ομοίως, το ΕΔΔΑ έχει επισημάνει συχνά στις αποφάσεις του ότι κάθε επέμβαση στο δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 8 της ΕΣΔΑ, πρέπει να υπόκειται σε αποτελεσματικό, ανεξάρτητο και αμερόληπτο σύστημα εποπτείας³¹.
61. Η συμφωνία θα μπορούσε, για παράδειγμα, να επικαλείται την εποπτεία από αρμόδια εποπτική αρχή, εάν υφίσταται τέτοια αρχή στη χώρα του δημόσιου φορέα που παραλαμβάνει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα φυσικού προσώπου από τον ΕΟΧ, ακόμη και αν ο ΓΚΠΔ δεν προσδιορίζει ότι η αρμόδια εποπτική αρχή πρέπει να είναι το εξωτερικό όργανο εποπτείας. Επιπλέον, η συμφωνία θα μπορούσε να περιλαμβάνει την εθελοντική δέσμευση του παραλαμβάνοντος μέρους να συνεργάζεται με τις ΕΑ του ΕΟΧ.
62. Ελλείψει εποπτικής αρχής ειδικά επιφορτισμένης με την εποπτεία της νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων στην τρίτη χώρα ή στον διεθνή οργανισμό, η ανάγκη για ανεξάρτητο, αποτελεσματικό και αμερόληπτο μηχανισμό εποπτείας πρέπει να εκπληρωθεί με άλλα μέσα. Το είδος του ανεξάρτητου μηχανισμού εποπτείας που εφαρμόζεται μπορεί να εξαρτάται από την εκάστοτε περίπτωση.
63. Η συμφωνία θα μπορούσε, για παράδειγμα, να αναφέρεται σε υφιστάμενους φορείς εποπτείας στην τρίτη χώρα, εκτός από εποπτική αρχή στον τομέα της προστασίας των δεδομένων. Επιπλέον, εάν δεν μπορεί να εξασφαλιστεί εξωτερική ανεξάρτητη εποπτεία από διαρθρωτική ή θεσμική άποψη, π.χ. λόγω των προνομίων και ασυλιών ορισμένων διεθνών οργανισμών, η εποπτεία θα μπορούσε να διασφαλιστεί μέσω λειτουργικά αυτόνομων μηχανισμών. Ένας μηχανισμός αυτού του είδους πρέπει να συνιστά όργανο το οποίο, παρότι δεν αποτελεί αυτό καθαυτό εξωτερικό όργανο, εκτελεί τα καθήκοντά του ανεξάρτητα, δηλαδή χωρίς να λαμβάνει οδηγίες, με επαρκείς ανθρώπινους, τεχνικούς και οικονομικούς πόρους κ.λπ. Το παραλαμβάνον μέρος δεσμεύεται από τις αποφάσεις του οργάνου εποπτείας.

2.9 Ρήτρα καταγγελίας

64. Η διεθνής συμφωνία θα πρέπει να προβλέπει ότι οποιαδήποτε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα διαβιβάζονται από τον ΕΟΧ δυνάμει της διεθνούς συμφωνίας πριν από την πραγματική καταγγελία

2. Η Ένωση προσχωρεί στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών. Η προσχώρηση στην εν λόγω Σύμβαση δεν μεταβάλλει τις αρμοδιότητες της Ένωσης όπως ορίζονται στις Συνθήκες.

3. Τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και όπως απορρέουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, αποτελούν μέρος των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης.»

²⁹ ΔΕΕ, απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2015 στην υπόθεση C-362/14, Maximilian Schrems κατά Data Protection Commissioner («Schrems»), σκέψεις 41 και 95.

³⁰ ΔΕΕ, γνωμοδότηση 1/15, της 26ης Ιουλίου 2017, σχετικά με τη σχεδιαζόμενη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Καναδά όσον αφορά τη διαβίβαση δεδομένων από τις καταστάσεις με τα ονόματα των επιβατών, σκέψη 228 και επ. ΔΕΕ, γνωμοδότηση 1/17, της 30ής Απριλίου 2019, σχετικά με τη Συνολική Οικονομική και Εμπορική Συμφωνία μεταξύ του Καναδά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σκέψη 190 και επ.

³¹ ΕΔΔΑ, απόφαση της 6ης Σεπτεμβρίου 1978, Klass κατά Γερμανίας, σκέψεις 55 και 56. Η απαίτηση που απορρέει από την απόφαση του ΕΔΔΑ ισχύει επίσης για κάθε επέμβαση σε σχέση με τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη της ΕΕ, δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 52 παράγραφος 3 του Χάρτη της ΕΕ, η έννοια και η εμβέλεια των εν λόγω θεμελιωδών δικαιωμάτων είναι ίδιες με εκείνες που τους αποδίδει το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ.

της εξακολουθούν να υποβάλλονται σε επεξεργασία σύμφωνα με τις διατάξεις της διεθνούς συμφωνίας.

3 ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 46 ΤΟΥ ΓΚΠΔ

3.1 Ειδικές πληροφορίες σχετικά με τα νομικά δεσμευτικά και εκτελεστά μέσα — Άρθρο 46 παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΓΚΠΔ

65. Το άρθρο 46 παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΓΚΠΔ επιτρέπει στους δημόσιους φορείς του ΕΟΧ να πραγματοποιούν διαβιβάσεις σε δημόσιους φορείς τρίτης χώρας ή σε διεθνή οργανισμό βάσει μέσων που συνάπτονται μεταξύ τους χωρίς να λαμβάνουν προηγουμένως άδεια από εποπτική αρχή. Τα εν λόγω μέσα πρέπει να είναι νομικά δεσμευτικά και εκτελεστά. Ως εκ τούτου, βάσει αυτής της διάταξης μπορούν να χρησιμοποιούνται διεθνείς συνθήκες, συνθήκες δημοσίου δικαίου ή διοικητικές συμφωνίες που έχουν αυτόματα νομικό αποτέλεσμα.
66. Κάθε νομικά δεσμευτικό και εκτελεστό μέσο θα πρέπει να περιλαμβάνει το βασικό σύνολο αρχών προστασίας των δεδομένων και δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων, όπως απαιτείται από τον ΓΚΠΔ.
67. Τα μέρη υποχρεούνται να δεσμευτούν ότι θα θεσπίσουν επαρκείς εγγυήσεις προστασίας των δεδομένων για τη διαβίβαση δεδομένων. Κατά συνέπεια, η συμφωνία θα πρέπει επίσης να καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο ο παραλαμβάνων δημόσιος φορέας θα εφαρμόζει το βασικό σύνολο των θεμελιωδών αρχών προστασίας των δεδομένων και των δικαιωμάτων των υποκειμένων των δεδομένων σε όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάζονται, με σκοπό να διασφαλίζεται ότι το επίπεδο προστασίας των φυσικών προσώπων που εγγυάται ο ΓΚΠΔ δεν υπονομεύεται.
68. Εάν δεν προβλέπεται σε νομικά δεσμευτικά και εκτελεστά μέσα η δυνατότητα διασφάλισης πραγματικής δικαστικής προσφυγής, με αποτέλεσμα να πρέπει να συμφωνηθεί εναλλακτικός μηχανισμός προσφυγής, οι δημόσιοι φορείς του ΕΟΧ θα πρέπει να διαβουλεύονται με την αρμόδια ΕΑ πριν από τη σύναψη των εν λόγω μέσων.
69. Ακόμη και αν η μορφή του μέσου δεν είναι καθοριστική, εφόσον είναι νομικά δεσμευτική και εκτελεστή, το ΕΣΠΔ θεωρεί ότι η καλύτερη επιλογή θα ήταν η άμεση ενσωμάτωση λεπτομερών ρητρών προστασίας των δεδομένων απευθείας στο μέσο. Εάν, ωστόσο, η λύση αυτή δεν είναι εφικτή λόγω ιδιαίτερων περιστάσεων, το ΕΣΠΔ συνιστά θερμά την ενσωμάτωση, τουλάχιστον, γενικής ρήτρας που καθορίζει τις αρχές προστασίας των δεδομένων απευθείας στο κείμενο του μέσου και την προσθήκη των λεπτομερέστερων διατάξεων και διασφαλίσεων σε παράρτημα του μέσου.

3.2 Ειδικές πληροφορίες σχετικά με τις διοικητικές ρυθμίσεις — Άρθρο 46 παράγραφος 3 στοιχείο β) του ΓΚΠΔ

70. Ο ΓΚΠΔ, στο άρθρο 46 παράγραφος 3 στοιχείο β), προβλέπει επίσης εναλλακτικά μέσα υπό μορφή διοικητικών ρυθμίσεων, π.χ. μνημονίου συμφωνίας, που παρέχουν προστασία μέσω των δεσμεύσεων τις οποίες αναλαμβάνουν αμφότερα τα μέρη, προκειμένου να θέσουν σε ισχύ την κοινή τους ρύθμιση.
71. Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 46 παράγραφος 1 και η αιτιολογική σκέψη 108 του ΓΚΠΔ ορίζουν ότι οι εν λόγω ρυθμίσεις πρέπει να διασφαλίζουν εκτελεστά δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων και αποτελεσματικά ένδικα μέσα. Όταν προβλέπονται εγγυήσεις σε διοικητικές ρυθμίσεις οι οποίες δεν είναι νομικά δεσμευτικές, πρέπει να λαμβάνεται άδεια από την αρμόδια εποπτική αρχή.
72. Θα πρέπει να αξιολογείται με προσοχή αν πρέπει ή όχι να χρησιμοποιηθούν νομικά μη δεσμευτικές διοικητικές ρυθμίσεις για την παροχή εγγυήσεων στον δημόσιο τομέα, με βάση τον σκοπό της

επεξεργασίας και τη φύση των προς επεξεργασία δεδομένων. Αν η εσωτερική νομοθεσία της τρίτης χώρας δεν περιλαμβάνει προβλέψεις σχετικά με τα δικαιώματα προστασίας των δεδομένων και την έννομη προστασία για τα άτομα εντός του ΕΟΧ ή από τους εσωτερικούς κανόνες / το κανονιστικό πλαίσιο του διεθνούς οργανισμού, θα πρέπει να προτιμάται η σύναψη νομικά δεσμευτικής συμφωνίας. Ανεξάρτητα από το είδος μέσου που προκρίνεται, τα θεσπιζόμενα μέτρα πρέπει να είναι αποτελεσματικά, προκειμένου να διασφαλίζεται η κατάλληλη εφαρμογή, επιβολή και εποπτεία.

73. Στις διοικητικές ρυθμίσεις πρέπει να λαμβάνονται συγκεκριμένα μέτρα προκειμένου να διασφαλίζονται αποτελεσματικά ατομικά δικαιώματα, μέσα προσφυγής και εποπτεία. Ειδικότερα, για να διασφαλίζονται αποτελεσματικά και εκτελεστά δικαιώματα, μια μη δεσμευτική πράξη θα πρέπει να περιέχει διαβεβαιώσεις εκ μέρους του δημόσιου φορέα που παραλαμβάνει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα φυσικού προσώπου από τον ΕΟΧ ότι στο εσωτερικό του δίκαιο περιλαμβάνεται πλήρης πρόβλεψη για τα ατομικά δικαιώματα και ότι αυτά μπορούν να ασκούνται από φυσικά πρόσωπα από τον ΕΟΧ υπό τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους πολίτες και τους κατοίκους της οικείας τρίτης χώρας. Το ίδιο ισχύει εάν τα φυσικά πρόσωπα εντός του ΕΟΧ έχουν στη διάθεσή τους μέσα διοικητικής και δικαστικής προσφυγής στο πλαίσιο της εσωτερικής νομοθεσίας του παραλαμβάνοντος δημόσιου φορέα. Ομοίως, οι διεθνείς οργανισμοί θα πρέπει να παρέχουν διαβεβαιώσεις σχετικά με τα ατομικά δικαιώματα που προβλέπονται από τους εσωτερικούς κανόνες τους, καθώς και τους διαθέσιμους μηχανισμούς προσφυγής.

74. Σε αντίθετη περίπτωση, τα ατομικά δικαιώματα θα πρέπει να διασφαλίζονται με ειδικές δεσμεύσεις των μερών, σε συνδυασμό με διαδικαστικούς μηχανισμούς για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητάς τους και την παροχή μέσων προσφυγής στα άτομα. Οι εν λόγω ειδικές δεσμεύσεις και διαδικαστικοί μηχανισμοί πρέπει να καθιστούν δυνατή, στην πράξη, τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με το επίπεδο προστασίας που είναι ουσιαστικά ισοδύναμο με εκείνο που εγγυάται εντός της ΕΕ ο ΓΚΠΔ.

Τέτοιου είδους διαδικαστικοί μηχανισμοί μπορούν, για παράδειγμα, να περιλαμβάνουν δεσμεύσεις των μερών να αλληλοενημερώνονται σχετικά με αιτήματα φυσικών προσώπων από τον ΕΟΧ και να διευθετούν εγκαίρως τις διαφορές ή αξιώσεις.

75. Επιπλέον, σε περίπτωση που οι εν λόγω διαφορές ή αξιώσεις δεν μπορούν να επιλυθούν με φιλικό τρόπο μεταξύ των ίδιων των μερών, η δυνατότητα ανεξάρτητης και αποτελεσματικής προσφυγής του ατόμου πρέπει να παρέχεται μέσω εναλλακτικών μηχανισμών, για παράδειγμα μέσω της δυνατότητας του ατόμου να προσφύγει σε εναλλακτικό μηχανισμό επίλυσης διαφορών, όπως η διαιτησία ή η διαμεσολάβηση. Αυτός ο εναλλακτικός μηχανισμός επίλυσης διαφορών πρέπει να είναι δεσμευτικός³².

76. Ανάλογα με την εκάστοτε περίπτωση, θα πρέπει να προβλέπεται στη διοικητική συμφωνία συνδυασμός όλων ή ορισμένων εκ των ανωτέρω μέτρων, προκειμένου να διασφαλίζονται αποτελεσματικά μέσα προσφυγής. Άλλα μέτρα που δεν περιλαμβάνονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές θα μπορούσαν επίσης να είναι αποδεκτά εφόσον προβλέπουν δυνατότητα ανεξάρτητης και αποτελεσματικής προσφυγής.

77. Κάθε διοικητική ρύθμιση που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 3 στοιχείο β) του ΓΚΠΔ θα υπόκειται σε κατά περίπτωση εξέταση από την αρμόδια ΕΑ, ακολουθούμενη από τη σχετική διαδικασία του ΕΣΠΔ, ανάλογα με την περίπτωση. Η αρμόδια ΕΑ θα βασίζει την εξέτασή της στις

³² ΔΕΕ, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2020 στην υπόθεση C-311/18, Data Protection Commissioner κατά Facebook Ireland Ltd και Maximilian Schrems («Schrems II»), σκέψεις 189, 196 και επ.

γενικές συστάσεις που ορίζονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, αλλά δύναται επίσης να ζητήσει περισσότερες εγγυήσεις ανάλογα με τη συγκεκριμένη περίπτωση.

4 ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

78. Οι διοικητικές ρυθμίσεις που θεσπίζονται δυνάμει του άρθρου 46 παράγραφος 3 στοιχείο β) του ΓΚΠΔ θα εξετάζονται κατά περίπτωση λόγω των απαιτήσεων λήψης άδειας από την αρμόδια ΕΑ η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 4 του ΓΚΠΔ, εφαρμόζει τον μηχανισμό συνεκτικότητας δυνάμει του άρθρου 64 παράγραφος 2 του ΓΚΠΔ. Κατά την ενσωμάτωση εναλλακτικών μηχανισμών προσφυγής σε δεσμευτικά και εκτελεστά μέσα σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 2 στοιχείο α) του ΓΚΠΔ, το ΕΣΠΔ συνιστά επίσης να ζητούνται συμβουλές από την αρμόδια ΕΑ. Το ΕΣΠΔ συνιστά θερμά να πραγματοποιείται διαβούλευση με την αρμόδια ΕΑ σε πρώιμο στάδιο.

Για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων

Η Πρόεδρος

(Andrea Jelinek)